

Hội thảo khoa học “Mô hình khu công nghiệp sinh thái và khả năng ứng dụng tại Việt Nam”

Ngày 27/6/2022, tại Hà Nội, Viện Kinh tế Việt Nam (Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam) phối hợp với Viện Friedrich Naumann Foundation For Freedom - FNF (Đức) tổ chức Hội thảo khoa học “Mô hình khu công nghiệp sinh thái và khả năng ứng dụng tại Việt Nam”. Tham dự Hội thảo có các nhà khoa học đến từ hai cơ quan chủ trì và đông đảo các nhà nghiên cứu, nhà quản lý.

Theo các đại biểu, về khung pháp lý, Việt Nam đã có khá nhiều và khá sớm để thúc đẩy nhanh chuyển đổi số và chuyển đổi xanh, thực hiện khu công nghiệp (KCN) sinh thái và cộng sinh công nghiệp. Dựa theo các khung pháp lý này, Hội thảo tập trung đánh giá về khả năng ứng dụng mô hình KCN sinh thái tại Việt Nam trong thời gian tới. 3 nhóm vấn đề được trình bày và thảo luận gồm: (i) Kinh nghiệm quốc tế và chỉ dấu sinh thái của mô hình KCN sinh thái; (ii) Thực trạng, triển vọng và giải pháp ứng dụng mô hình này tại Việt Nam; (iii) Khả năng áp dụng mô hình KCN sinh thái tại một KCN cụ thể là KCN Thăng Long II (thuộc tỉnh Hưng Yên).

Tại Hội thảo, các đại biểu nhận định, theo kinh nghiệm quốc tế, mô hình KCN sinh thái đã được nhiều nước trên thế giới và khu vực triển khai. Ở đó, hệ thống KCN không phải là các thực thể riêng rẽ mà là một tổng thể các hệ thống liên quan giống như hệ thống sinh thái và loại trừ khái niệm “chất thải” trong sản xuất công nghiệp hướng đến phát thải bằng 0. Ở Việt Nam, mô hình KCN sinh thái bắt đầu được áp dụng từ năm 2015 nhưng đến năm 2020 mới triển khai được ở 6 KCN. Đây là con

số quá nhỏ so với tổng số gần 400 KCN tại Việt Nam, do đó cần tích cực thúc đẩy, khắc phục các hạn chế để mở rộng mô hình này. Từ trường hợp cụ thể là KCN Thăng Long II có thể thấy, đây là mô hình KCN sạch tiêu biểu, phần lớn các doanh nghiệp đều thực hiện giải pháp tiết kiệm năng lượng và bảo vệ môi trường; công ty hạ tầng KCN cũng áp dụng dự án thí điểm lắp đặt pin mặt trời. Tuy nhiên hiện KCN này chưa có cơ chế chia sẻ thông tin; chưa hình thành cơ sở dữ liệu thông tin chung; vai trò, trách nhiệm của công ty hạ tầng chưa đáp ứng được theo mô hình KCN sinh thái.

Theo các đại biểu, để phát triển mạnh mô hình KCN sinh thái ở Việt Nam, cần hoàn thiện thể chế, chính sách; tăng cường các công cụ hỗ trợ (tài chính, kỹ thuật, phát triển nguồn nhân lực, liên kết). Đặc biệt, cần khuyến khích các KCN trên toàn quốc tham gia thực hiện thí điểm trong giai đoạn đang hoàn thiện thể chế chính sách để có cơ sở rút kinh nghiệm và điều chỉnh (rút ngắn quá trình thí điểm); huy động nguồn lực từ khu vực tư nhân để thực hiện thí điểm, nhất là đối với các hoạt động của doanh nghiệp.

Để hoàn thiện khung quản lý đối với mô hình KCN sinh thái, theo các đại biểu, trong số các cơ quan quản lý cần có một cơ quan đứng ra làm đầu mối và có đủ thẩm quyền quyết định; phân chia rõ trách nhiệm cụ thể của từng chủ thể trong mô hình KCN sinh thái; xây dựng chính sách quản lý đặc thù dành riêng cho mô hình KCN sinh thái; điều chỉnh hệ thống pháp luật liên quan đến môi trường; đưa ra những ưu đãi hấp dẫn cho công ty hạ tầng và doanh nghiệp; và cần sự quan tâm hơn nữa của địa phương và các bên liên quan.